

Č. 5221.

Matriky: * Soudní výrok o neplatnosti manželství nenahrazuje s hlediska předpisů o opravě matrik rozsudek o nemanželském původu dítěte.

(Nález ze dne 17. prosince 1925 č. 15.132/24).

Věc: Jindřich G. v M. proti ministerstvu vnitra stran opravy matriky narozených.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

Důvody: Vynesením z 31. března 1923 odepřela zsp v Brně povolití opravu rodné matriky v tom směru, že jest st-l nemanželským synem Pavly N., poněvadž o původu jeho, zda má býti považován za dítě nemanželské, řádným pořadem právním dosud rozhodnuto nebylo. Odvolání nevyhovělo min. vnitra nař. rozhodnutím, protože st-l je podle připojeného rodného listu v matrice israelitského matričního úřadu v M. zapsán jako manželský syn Isidora a Pavly G. a oprava tohoto formálně správného zápisu mohla by býti nařízena, ježto jde o otázku práva soukromého, toliko na základě pravoplatného soudního výroku o nemanželském původu st-lově; tento výrok však v rozsudku král. uh. kurie z 1. listopadu 1903 o neplatnosti sňatku jeho rodičů není obsažen a st-lem existence takového výroku ani jinak nebyla prokázána.

O stížnosti uvažoval nss takto: — —

Stížnost uznává sice, že základní právní hledisko žal. úřadu o tom, že jest třeba k povolení žádané opravy matriky narozených pravoplatného výroku soudního o nemanželském původu st-lově, je správné a že odpovídá platnému právnímu řádu; soudí však, že jak pravoplatný rozsudek o neplatnosti manželství rodičů st-lových tak i výrok v něm obsažený o vině obou rodičů na neplatnosti sňatku jejich nahrazují výrok o nemanželském původu st-lově a že proto měl žal. úřad opravu dotčené matriky povolití. Nss nemohl stížnosti v tomto směru přisvědčiti.

Dekret dvorské kanceláře z 5. dubna 1844 sb. zák. soudních č. 799 prohlásil v souhlasu s nařízením cís. patentu z 20. února 1784 (sbírka zákonů Josefa II., VI. díl č. 574) o dohledu krajských úřadů k řádnému vedení matrik a s dvor. dekretem z 21. října 1813, sb. pol. zák. svazek 41 č. 95 dodatečné záznamy v matrikách narozených za přípustné a určil, že, ježto musí býti skutečností, jež takto mají býti pojaty do matriky, prokázány způsobem v dotčených předpisech uvedeným, oprava taková provedena může býti na rozkaz zemské ho úřadu, jemuž mají býti předloženy d o k l a d y při tom rozhodné. Ukládá tedy tento předpis zem. úřadu politickému za povinnost, aby povolil žádaný záznam resp. zápis jen tehdy, budou-li skutečností pro záznam rozhodné zjištěny a prokázány tak, jak dotčené předpisy požadují, čili jinými slovy, budou-li právní poměry ve příčině osobního stavu jednotlivcova, o jichž zápis v matrice narozených běží, zjištěny podle příslušných právních pravidel a těmi orgány státní moci, kteří jsou povoláni o úpravě právních poměrů těch rozhodovati.

Jak jest uznáváno ustálenou judikaturou soudní (srovn. rozsudky nejv. soudu z 20. ledna 1891, sb. civ. rozhodnutí č. 13.570, ze 13. listo-

padu 1883 č. 9651 a ze 14. září 1898 č. I-310) nemůže býti rozhodováno o manželském původu dětí, zplozených v manželství neplatném, v oficiosním procesu o neplatnosti manželství, nýbrž v řízení samostatném a není proto pro otázku práv plynoucích z osobního stavu rozhodným výrok soudu, kterým se prohlašuje manželství za neplatné. Také judikatura soudů býv. uher. státu (srov. rozhodnutí král. kurie č. 441/1905 Mj Dř Sv. I. str. 137) stojí na stanovisku, že se děti zrozené v neplatném manželství nestávají již prohlášením manželství toho za neplatné dětmi nemanželskými.

Nemá tudíž stížnost pravdu, domnívá-li se, že měl žal. úřad dostatečně prokázán nemanželský původ st-lův rozsudkem soudů o neplatnosti manželství jeho rodičů resp. že rozsudek ten nahrazuje výrok soudní o nemanželském původu jeho.

Stejně bezvýsledně žaluje stížnost na to, že žal. úřad neuznal za postačitelý průkaz nemanželského původu st-lova rozsudečné zjištění král. uh. soudního dvoru v G. ze 6. dubna 1903 toho obsahu, že bylo manželství rodičů st-lových prohlášeno za neplatné z v i n y o b o u r o d i č ů. Nebylť tento výrok v pořadu stolic soudních potvrzen, nestal se pravoplatným a nelze proto z něho ničeho dovozovati pro nárok st-lův na povolení opravy matričního zápisu, při čemž ovšem nezáleží na důvodu, z jakého se stalo nepotvrzení rozsudku I. stolice soudní. Ostatně je i pochybno, zda by bylo dotčené rozsudečné zjištění samo o sobě dostatečným listinným průkazem o nemanželském původu st-lově.

Č. 5222.

Učitelstvo. — Administrativní řízení: Veřejnoprávní spor o naturální požitky učitele církevní školy anebo soukromoprávní závazek?

(Nález ze dne 17. prosince 1925 č. 20. 313.)

V ě c: Edmund S. v S. proti referátu ministerstva školství a národní osvěty v Bratislavě o naturální požitky učitele ř.-kat. školy.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 12. října 1923 rozhodla expositura okresního úřadu v Š., že zamítá žádost Jana L., učitele na ř. kat. škole v Š., aby st-l byl uznán povinným dodávati mu ročně 8 q sena a že odkazuje učitele, aby si žádal za opravu soupisu svých naturálních požitků a následkem toho též o zvýšení státní podpory. Župní úřad ve Zvoleni rozhodnutím ze 1. března 1924 vyhověl odvolání podanému školskou stolicí v S. a zavázal st-le, aby ř. kat. učitelé tamtéž počínajíc dnem 1. ledna 1922 vydal ročně 8 q sena pod exekucí, nebo aby mu nahradil hodnotu sena částkou 37 K za každý q. Nař. rozhodnutím zamítl žal. úřad st-lovo odvolání z důvodů nižší instance.

O stížnosti do rozhodnutí toho podané uvážil nss takto:

Jak ze správních spisů se podává, má plnění, jehož se Jan L. spolu se školskou stolicí proti st-li jako majiteli panství domáhal, totiž dávka 8 q sena ročně, svůj původ v tom, že asi před 40 lety při úpravě soukromé